

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](#)

euasabit *juventus*, neminem ebrietas, neminem prava conversatio, sed retribuetur unicuique in caput suum, *Sir. 17. v. 19.* Semper igitur sonet in auribus nostris vox citationis: Redde rationem, ne cogamur audire sententiam damnationis: non poteris post hac dispensare, sed laudem reportemus à Deo, tanquam fideles servi, *1. Cor. 4. v. 5.*

II. *Servus decipiens vel deficiens*, qui est iniquus dispensator, cuius virtus nobis in textu ad cautelam significata, sunt:

1. Luxuria. Nam omnia Domini sui bona liguriendo dissipaverat. Tales Oeconomos Deus adhuc satis multos habet, qui vel bona naturæ, ingenii acumen, animi industriam, memorie vites, &c. vel bona fortunæ, opes & divitias à Deo sibi concessas per ingluviem perdunt & prodigunt, ut dives epulo cum fratribus suis, *Luc. 16. v. 19.* tandem ad summam inopiam rediguntur, *Sir. 18. v. 32. 33.* ipsisque Ethnici deteriores, *1. Tim. 5. verf. 8.* animam in æternam perditonem præcipitant, *Ez. 5. v. 14.*

2. Ignavia. Nam fodere, inquit, non valet. Ótio igitur & ignavia affuetus erat, & malebat se alere talibus *κυθείαις*, fraudibus & imposturis, quam labore ab ipso Deo omnibus demandato, *Job. 5. v. 7. Gen. 3. v. 19.* Fugiamus igitur otium, tanquam pulvinar Satanae, multam enim malitiam docuit otiositas, *Sir. 33. v. 29.*

3. Superbia, quæ plerunque soror & comes est ignaviae. Ita enim hic noster: Mendicare erubesco. Non tantum erubescet victimum mendicare, sed & gratiam & patientiam heri sui implorare. Absit hoc a nobis, & si maleres nostras administravimus, mendicare Dei gratiam non erubescamus, sed ingenuè confiteamur iniquitates, & præpter

Christum veniam petamus, juxta dicta *1. Joh. 1. v. 9. 10. Prov. 28. v. 13.*

4. Fallacia. Nam libros rationum corrumptit, pro centrum octuaginta, pro ~~centum~~ ^{centum} quinquaginta scribit, atque sic peccatis cumulari.

Hoc ipso nobis speculum exahibet, quo se contemplari debent Oeconomi, Quæstores, Prætores, Cellarii, Curatores, omnes que officiales alii, qui administrandis Principum redditibus annuis, vel etiam bonis pupillorum præfecti sunt, & quandoque X. pro V. in rationibus suis ascribere solent, unde magnificantur & ditantur, incrassantur & impinguantur, *Jerem. 5. v. 27.* Sed hæc vanitatis cane pejus & angue fugienda est homini Christiano, nam disciplina nequitia non est sapientia, &c. *Sir. 19. v. 19.* panis ita comparatus vertetur in fel aspidum, & bona, quæ devoravit injustus rursus evomet, Deus extrahet illa de ventre ejus, *Job. 20. v. 14. 15. 18. 19. 20. Jer. 17. v. 12.*

De Secundo.

Tempus est ut alteram quoque partem tractandam aggrediamur, nimimum Salvatoris Christi sententiam, quæ duobus membris absolvitur, ut sunt:

I. Commendatio. Nam laudavit Dominus iniquum dispensatorem, non ob furtum & fraudes, sed præpter astutiam & industriam, sicut & nos ingeniosos fures commendare, furtæ autem vituperare solemus additâ γνώμη generali, quâ filios hujus seculi prudentiores esse pronunciat quâ filios lucis; Illi enim in negotiis secularibus sunt cautissimi, vigilantisimi, versutissimi: Hiautem in spiritualibus salutem æternam concernentibus improvidi, languidi, flaccidi. Hanc

focor-

18. Nobis huius Pambois paulo alter reuerst v. i. Gottfr. Olear. in Thes. 15. fol. 54. c. 16. p. 414. n. 1.
cum dixerit enim rogaret eis lacrymas funderet: Tunc dico breviorem et dico: general. Secundum
reverst, recte sic. Et ideo. Den omnes in hoc tempore post Trinitatem. Iacobus enim dicit: quod per eum post
adhortationem in festis. et 22. fol. 4. 250. in festis. et 22. fol. 4. 250. in festis.

Dominica IX. post Trinitatis.

Socordiam Pambo Eremita amaris olim la-
crys mis deploravit, cum videret Alexandriæ
mulierem quandam in ornato meretricio,
memiserum, inquiens, quod tantam curam
non habeo placendi Deo, quantam habet
haec mulier, ut hominibus turpibus placeat.
Deploremus & nos, fratres dilecti, hanc
nostram in spiritualibus socordiam, & stu-
dio decente ad scopum præfixum festine-
mus, ut apprehendamus bravium supernæ
vocationis in Christo Jesu, Phil. 3. vers. 14.
Sumus enim filii lucis regeniti à Patre lumi-
num Iac. 1. vers. 17. per verbum veritatis,
quod est lucerna pedibus nostris, & lumen
semitis nostris, Psal. 119. vers. 105. partici-
pes facti sortis sanctorum in lumine, Col. 1.
vers. 12. 13. proinde decet nos quoque am-
bulare ut filios lucis, Eph. 5. vers. 9. in me-
dio nationis prævæ atque perversæ, Phil. 2.
vers. 15. ut luceat lux nostra coram homini-
bus, Matth. 5. vers. 16. ita aliquando lu-
cebimus in vita æterna sicut sol, Matth.
13. v. 43. & stellæ in seculum, Dan. 12. v. 3.

II. *Applicatio*. Morale enim subnectit
Christus, quo totius parabolæ scopum bre-
viter complectitur, & duo potissimum in
dispensatore iniquo nobis imitanda propo-
nit, ut sunt:

1. *Christianæ prudentia*. Haec valde ne-
cessaria est in rebus spiritualibus, ut omnia
probemus, & quod bonum est retineamus,
1. Thess. 5. v. 21.

Oeconomus noster

1. *De futuris sibi proficit*, ut remotus
ab officio, habeat unde vivat, ita nos quo-
que futura temper cogitemus, ut post hanc
vitam in celo æternam aliquando mansio-
nem inveniamus, quò pertinet fidelis Chri-
stiadmonitio, Matth. 6. vers. 19. 20. sumus
enim advenæ & peregrini, non habentes

manentem civitatem, Ebr. 13. v. 14. in celo
autem politeuma nostrum, Phil. 3. v. 20. do-
mus non manu facta sed æterna, quam su-
spiramus, 2. Cor. 5. v. 1.

2. *Propositum velociter expedit*, v. 6. Ita
non tergiversandum aut cunctandum est,
quando Deus ad penitentiam nos vocat, sed
eo ipso die, eā ipsa horâ surgendum & obe-
diendum, ne præveniamur morte, quæ sin-
gulis horis & momentis nobis imminet,
tunc si ceciderit lignum ad austrum aut a-
quilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi
erit, Eccl. 11. v. 3. hic refer verba Siracidis c.
5. v. 4. seqq.

2. *Larga erga pauperes beneficentia*, ut
amicos nobis faciamus de Mammona ini-
quo. Mammon Syris est Deus divitiarum,
quem Græci πάτερ appellant. Omnia igitur
quæ ad rem pecuniariam pertinent sub hoc
nomine comprehenduntur. Dicitur autem
Mammon iniquitiae vel 1. ratione acquisiti-
onis, quia illegitimis plerunque mediis ac-
quiritur, vel 2. possessionis, quia in justè de-
tinetur à multis cum pauperibus benefacere
deberent, vel 3. usurpationis, quia ad luxum
& superbiam plurimi divitias suis abutun-
tur. Sequamur igitur Christi admonitionem,
& facultatibus nostris terrenis in-
opiam pauperum sublevemus. Hoc manda-
tum est, El. 5. 8. v. 7. Sir. 4. v. 4. 29. v. 12.

Causæ moventes sunt

1. *Amicorum conciliatio*. Optimus ami-
cus Christus est, Joh 15. v. 13. hiujus gratiam
nobis conciliamus per veram fidem, per
quam habitare vult in cordibus nostris, E-
phes. 3. vers. 17. Ex fide fluit beneficentia in
pauperes, qui sunt membra Christi, & quic-
quid ipsis facimus, Christus ipse sibi factum
reputabit, Matth. 25. v. 40.

2. *Eternorum tabernaculorum inhabi-
tatio*,

ratio, nam recipient vos, inquit Christus, in æterna tabernacula. Hoc faciunt

I. Orando, ut Deus animæ & corpori nostro benedicat. Hæc pauperum vota non sunt irrita, Matth. 10. v. 42.

Testificando, quod fidem per dilectionem & opera pietatis demonstraverimus, Gal. 5. v. 6. confer Matth. 25. v. 35. seqq.

O ergo abundantissimas usuras! Buccelam panis, famelico dedisti, & panem vitæ recepisti. Potum frigidæ sitienti exhibuisti,

& ad fontem viræ pervenisti. Laciñiis vestimentorum nudum operuisti, & vestem justitiae tibi acquisivisti. Exules, peregrinos & egenos in domum tuam receipisti, & ecce in æterna tabernacula per Christum receptus es. Ergò noli segnescere benefacien-

do, nam suo tempore metes, Gal. 6. v. 9. disperge & da pauperibus, justitia tua manet in seculum, & cornu tuum exalta-

tur cum gloria, Psal. 112.

vers. 9.

Dominica X. post Trinitatis.

Evangelium Luc. 19. v. 41. 48.

Elisæus Propheta cum ascenderet in Bethel, egrediebantur de civitate pueri parvi, & illudebant eum, dicentes: Ascende calve, ascende calve, sed ille respiens maledixit eis in nomine Domini, egressique sunt duo ursi de saltu, & laceraverunt ex eis 42. pueros, 2. Reg. 2. v. 23. seqq.

Elisæus est typus Christi, qui salus Dei dicitur usque ad extremum tertæ, Esa. 49. vers. 6. & Propheta magnus est, quem Deus loco Moysis populo suo promiserat, Deut. 18. vers. 18. Judæi illudebant ipsum & crucifigebant. Sed non impunè tulerunt. Nam quia tempus gratiosæ visitationis non agnoscebant, evocavit tandem Deus ex saltu Romano duos ursos, Cæsarem putat Vespasianum, & Titum filium ejus, qui exercitu suo Palæstinam invadunt, Hierosolymam metropolim obsidio cingunt, tandem expugnant, & eximo quali fundo, ut lapis super lapidem non remanserit, ferro & flamma ita exidunt, ut vastatio illa adhuc duret, & ad finem usque permanstra sit, Dan. 9. vers. 27. id quod Christus expressis verbis

lachrymarum imbre permixtis in prælecto Evangelio ipsis annunciat.

Nos ad manus sumemus illud Evangelium & duas partes tractabimus, visuri

I. Excidiis Hierosolymitani prænuntiationem.

II. Templi repurgationem.

J.J.

EXEGESIS.

DEpingle nobis Christus in Scripturis tanquam heros bellis fortissimus, Ps. 2. 4. *vid. part. 2.* p. 422. vers. 8. qui gladium gestat (1) in latere Ps. 4. 5. v. 4. (2) in ore, Apoc. 1. v. 16. (3) in manu, & vibrat eum ad perditionem, Ps. 7. v. 14.

Egregia certè imago, quâ Dei consuetudo nobis ob oculos ponitur, quam in puniendis delictis observare solet. Nam 1. gladium lateri accingit, & per varia signa in celo, terra, mariq; potentiam suam ostendit, ut merum nobis incutiat, & ad penitentiam nos invitet. 2. Gladium ore gestat, & per ministros Ecclesiæ impoenitentibus iram suam

Ff denun-